Schriftelijke vraag
(art. 49 Reglement van orde)

Schriftelijke vraag van de fracties PRO (voorheen GroenLinks-PvdA) en D66
Ingediend op 9 april 2026
Ingediend door: Klaas-Wybo van der Hoek, Sandra de Wit (PRO) en Rogier van 't Land (D66)

Onderwerp:
Digitale onafhankelijkheid

Inleiding:

Afhankelijkheid van enkele grote techbedrijven uit slechts één land maakt een organisatie kwetsbaar, naar nu is gebleken. Techbedrijven uit de VS zijn vaak de enige leveranciers van digitale diensten aan Nederlandse overheden.

De Amerikaanse regering vaardigde bijvoorbeeld vorig jaar sancties uit tegen rechters en medewerkers van het Internationaal Strafhof in Den Haag, waardoor zij door Microsoft digitaal buitengesloten werden. De overname van Solvinity (van de DigiD) door een Amerikaans bedrijf is een ander voorbeeld.

Verschillende organisaties maken plannen om die afhankelijkheid te verminderen.
Zo wil de gemeente Amsterdam in 2035 onafhankelijk zijn van technologiebedrijven die van buiten de Europese Unie komen.
Dichter bij huis wil de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in 2030 niet langer afhankelijk zijn van de grote Amerikaanse techbedrijven als Microsoft, Google, Meta en Amazon.
De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) stelt in haar *position paper* van oktober 2025 als twee van de zes doelen:
"• Gemeenten hebben regie, zeggenschap en keuzevrijheid als het gaat om hun digitale systemen, processen en vastlegging van data;
• Gemeenten hebben te allen tijde volledige controle over de eigen gegevens en de benodigde kritieke software; (…)"

We hebben vanzelfsprekend kennisgenomen van de antwoorden van het college op de vragen van de D66-fractie over het gebruik van Zivver (14 oktober 2025, kenmerk 1969241099) en de schriftelijke vragen van de fractie van VZ Westerkwartier van 26 maart 2026.

Onze vragen:

1. Hoe afhankelijk is onze gemeente Westerkwartier van grote Amerikaanse techbedrijven? Om welke systemen/processen en bedrijven gaat het?
2. Hoe beoordeelt het college de mate van kwetsbaarheid hierin?

3. Op welke wijze tracht het college de twee genoemde doelen van de VNG na te streven?
4. Is het college van plan om over te gaan naar alternatieve (Nederlandse/Europese) leveranciers?
5. Waar wil het college staan in 2030 op het vlak van digitale onafhankelijkheid? Wat gaat het college doen om daar te komen?
6. Welke samenwerkingsmogelijkheden op dit terrein ziet het college met andere Groninger gemeenten, de provincie Groningen, Gemeenschappelijke Regelingen en met grote organisaties als de RUG, hogeschool Hanze of UMCG?

Enige achtergrondinformatie:

- Over dit thema wordt inmiddels het nodige gepubliceerd, bijvoorbeeld vorige jaar al in Binnenlands Bestuur: https://www.binnenlandsbestuur.nl/digitaal/vastgeplakt-aan-microsoft
- Onlangs is ook een nieuw Nederlands initiatief ontstaan om een alternatief te bieden aan Microsoft: https://www.volkskrant.nl/tech/zeven-nederlandse-bedrijven-bundelen-krachten-tegen-amerikaanse-big-tech~b6d90cbc/ en wordt er gewerkt aan een Europe office alternatief.